

Międzynarodowe sympozjum naukowe o alkoholowym zespole płodowym (FAS)

Matki pijące w ciąży

W dniu 7 września 2009 r. w Centrum Kongresowo-Konferencyjnym Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu odbyło się Międzynarodowe Sympozjum Naukowe „Wpływ alkoholu na rozwój dziecka – obraz kliniczny i problemy diagnostyczne u dzieci z alkoholowym zespołem płodowym (FAS)”.

Organizatorem Konferencji byli: Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – PARPA (dyrektor Krzysztof Brzóska), Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Poznania (zastępca dyrektora Elżbieta Dybowska oraz Karolina Tonder-Kryś i Magdalena Kołpowska) i Zakład Higieny Katedry Medycyny Społecznej Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu (Aneta Klimberg – doświadczona w organizowaniu konferencji naukowych i Jerzy T. Marcinkowski).

Sympozjum naukowe na temat płodowego zespołu alkoholowego (FAS) wpisało się w zainicjowaną przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Zakład Higieny UM ogólnopolską kampanię edukacyjną pod hasłem „Ciąża bez alkoholu”. Patronat honorowy nad przedsięwzięciem objęli minister zdrowia Ewa Kopacz oraz prezydent miasta Poznania Ryszard Grobelny, a patronat naukowy rektor Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu prof. dr hab. med. Jacek Wysocki oraz prezes Polskiego Towarzystwa Medycyny Perinatalnej prof. dr hab. med. Jan Wilczyński.

Celem sympozjum było przekonanie środowiska lekarzy, położnych i pielęgniarek do informowania kobiet spodziewających się dziecka o zagrożeniach wynikających z picia alkoholu w ciąży – w szczególności o zaburzeniach rozwojowych płodu wywołanych alkoholem oraz zachęcania kobiet do zachowania całkowitej abstynencji w tym okresie.

Wykładowcami byli naukowcy zajmujący się tą problematyką od wielu lat, dobrze znani w światowym piśmiennictwie: Kenneth R. Warren,

Ph.D., National Institute on Alcohol Abuse and Alcoholism (NIAAA), NIH, Bethesda, M.D., USA; Edward P. Riley, Ph.D., Department of Psychology, San Diego State University, CA, USA; Robert A. Zucker, Ph.D., University of Michigan Addiction Research Center, Ann Arbor, MI, USA; Kenneth L. Jones, M.D., Department of Pediatrics, University of California San Diego, CA, USA oraz z Polski prof. dr hab. Andrzej Urbanik (Katedra Radiologii, Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie) i mgr Teresa Jadczyk-Szumiło (psycholog, pedagog, terapeuta neurorozwoju, ekspert PARPA).

Według niektórych badaczy alkohol powoduje więcej szkód w rozwijającym się płodzie niż inne substancje, łącznie z marihuaną, heroiną i kokainą. Obserwuje się m.in. obniżenie IQ, zaburzenia uwagi i zdolności uczenia się. Wiele dzieci doświadcza poważnych zaburzeń zachowania i funkcjonowania społecznego, które trwają całe życie.

Większość przypadków pozostaje niezdiagnozowanych lub zdiagnozowanych niewłaściwie; dzieci z tym syndromem mają na ogół miłą powierzchowność, co maskuje ich neurologiczne i psychologiczne dysfunkcje. Około 80% dzieci z FAS przebywa poza swoimi rodzinami biologicznymi; w domach dziecka, są adoptowane bądź przysposobione, co znacznie utrudnia kompletowanie dokumentów z okresu prenatalnego, okołoporodowego i niemowlęcego.

Problem FAS, z uwagi na konsumpcję alkoholu przez kobiety w okresie ciąży, narasta – w tym w państwach wysoko rozwiniętych oraz – co zapewne zaskoczy wielu – w badaniach epi-

demiologicznych kobiety z wyższym wykształceniem pod tym względem wypadają najgorzej! Z piśmiennictwa wynika, że od wielu lat dziewczęta i młode kobiety konsumują coraz więcej alkoholu, narkotyków oraz palą więcej tytoniu niż ich rówieśnicy! Zauważono też, że więcej rodzi się dzieci z FAS niż z zespołem Downa. Warto zapoznać się z licznymi doniesieniami na ten temat, chociażby łatwo dostępnymi na stronie internetowej PubMed.

Sympozjum cieszyło się z dużym zainteresowaniem środków masowego przekazu (telewizja: TVP Poznań – „Teleskop”, Telewizja WTK, prasa); w jego trakcie odbyła się konferencja prasowa. Cieszy fakt, że w prasie ukazały się artykuły dobrze odzwierciedlające główne przesłanie sympozjum: „Ciąża wyklucza picie” („Głos Wielkopolski”), „Lampka wina [w ciąży] szkodzi” („Gazeta Wyborcza”).

JERZY T. MARCINKOWSKI